

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry:n jäsenlehti

PROSPÄIKKÄRI

3 2024

LAPIN KULLANKAIVAJAIN LIITON

PIKKUJOULUT

16.11.2024 ROVANIEMELLÄ

KLO 14:00-16:00

Vierailu Mawson Oy:n Rovaniemen toimipisteen toimitiloissa.

Ainutlaatuinen tilaisuus päästä tutustumaan malminetsintäyhtiön toimintaan sekä heidän tuleviin hankkeisiinsa.

Mawson Oy
Alatie 2B, 96100 Rovaniemi

KLO 18:00

Joulubuffet 52€/hlö
Scandic Hotel Pohjanhovi

Nautitaan yhdessä perinteinen jouluruoka ja vietetään mukava pikkujouluilta legendaarisessa Pohjanhovissa.

Scandic Hotel Pohjanhovi
Pohjanpuistikko 2, 96200 Rovaniemi

Ilmoittautumiset 1.11.2024 mennessä info@kullankaivajat.fi tai 0400 836 500
Huomioithan että ilmoittautuminen on sitova ja ilmoitathan myös mahdolliset erikoisruokavaliot.

Joulubuffet illallinen 52€/hlö maksetaan etukäteen LKL:n tilille FI95 1201 3000 1031 83

Mikäli tarvitset majoitusta voit tehdä varauksesi suoraan Scandic Hotel Pohjanhoviin
www.scandichotels.fi tai puhelimitse p. 0300 308471
Majoitustarjouksen saat koodilla EVNT kun teet huonevarauksen viimeistään 1.11. mennessä.
Huonevaraukset suositellaan tekemään hyvissä ajoin saatavuuden varmistamiseksi.

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry:n jäsenlehti

ISSN 2490-1776 (painettu)
ISSN 2490-1784 (verkkojulkaisu)

47. vuosikerta
Lehti ilmestyy 4 kertaa vuodessa

Vastaava päätoimittaja:
Kai J Rantanen

Toimitus:
Lapin Kullankaivajain Liitto ry
PL 86, 99871 Inari

Ilmoitushinnat:
1/1 s. 312 € (2. kansi)
1/1 s. 240 €
1/2 s. 162 €
1/3 s. 108 €
1/4 s. 84 €

Graafinen suunnittelu ja taitto:
Liisa Hertell, LH Viestintä

Paino:
Kirjapaino Hermes Oy, Tampere

TÄSSÄ NUMEROSSA

- 4–5 Pääkirjoitukset
6–8 Kultahipuista koruiksi, Arne Alhonen
9 LKL:n Valokuvakilpailu 2024
10–11 Siinä sitä kultaa on!
Taistelu Lemmenjoen kullasta – Kari ja Sirkka Merenluodon tarina -kirjan esittely
12–15 Paulaharju-luentosarja ja kävelyjalkapalloa Lemmenjoella
16–17 Korulahjoitus liitolle
18–21 Rautaiset kiviherrat, Erkki Lilja
22 Liisa Talvio-Hakalan tuhkaurna Pyrkyreitten palstalle
23 Merkkipäivät

LKL:N HALLITUS

Puheenjohtaja:
Antti Peronius
puh: 050 436 2316
antti.peronius@gmail.com

Varapuheenjohtaja:
Ami Telilä, Lemmenjoki
puh: 050 3073 248
amitelila@gmail.com

Sihteeri:
Kai J. Rantanen, Inari
puh: 040 774 6773
mullin.mallin@gmail.com

Esko Orava, Sinettä
puh: 0400 323 433
esko.orava@suomi24.fi

Hannu Raja, Jalasto
puh: 050 365 6570
hannu.raja@netikka.fi

Jutta Vehviläinen, Rovaniemi
puh: 040 727 9309
jutta.vehvilainen@gmail.com

Tapio Soukka, Muhos
puh: 050 540 3554
soukka.tapio@gmail.com

LKL:N PANKKITILIT

Jäsenmaksutili: FI45 2177 3800 0049 77

Jäsenmaksu 2024: täysi-ikäiset 30,00 €,
nuorisojäsen 15,00 €, liittymismaksu 14,00 €

Muut maksut: FI95 1201 3000 1031 83

JÄSENASIA

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry
PL 86, 99871 Inari
puh. 0400 836 500
s-posti: info@kullankaivajat.fi
kotisivut: www.kullankaivajat.fi

Parempi hinta, parempi mieli

Taisi olla tammikuun viimeisiä päiviä vuonna 2008, kun liki kolmesataa kullankaivajaa taputti ja hurrausi liiton puheenjohtaja **Pekka Saalosen** kerrottua Kultaseminaariteilyn avauspuheenvuorossaan vuosikymmeniä kuolleen lehmän laila kymmenen euron rajapinnassa maanneen kullan maailmanmarkkinahinnan puhkaiseen 20 euron haamurajan.

Osa humuista taputti seisaaltaan ennen kuin lähtivät seminaariaulan pystybaariin tarjoamaan itselleen konjakkilasillisen – lähinnä ne, joille oli kertynyt kilo tai viisi sellaista kultaa, joka ei nyt ihan koruhippuina kauppaansa tehnyt, mutta jota ei oikein ollut aiemmin sulatukseenkaan viitsinyt kymppillä gramma myydä.

Viime perjantaina aamuyöllä vartin yli kolme zulu-time kullan maailmanmarkkinahinta oli tasan 80,00 € / g.

Kullan hinta on noussut 600 prosenttia parissakymmenessä vuodessa, ja tätä en itse tunnetusti ekonomisena idioottina laskenut vaan lehdestä luin, joten kyllä kait se totta on. Sen vuoksi kullalla suoritettava liiton jäsenmaksukullan määräkin kohtuullistettiin 0,5 grammaksi kultaa – vaikka jäsenmaksun suuruus ei kylläkään puolestaan ole samana ajanjaksona noussut kolmesataa prosenttia.

Harvapa sitä jäsenmaksuaan tänä päivänä enää kullalla maksakaan. Monelle itse kaivetun kullan tunnearvo ylittää monenkertaisesti sen reaaliarvon.

Samana syksynä 2008, kun liitto antoi lausuntonsa silloiseen kaivoslain muutosesitykseen, arvioitiin lakkautettavien kaivospiirien

alueella olevan edelleen 1 200 kiloa inventoitua kultaa. Sen reaaliarvoksi arvioitiin 40 miljoonaa euroa, koruhippujen ja hyödynnettävien jalokivien lisäarvo huomioiden. Ja kullan hinta oli silloin tuo rapiat 20 euroa gramma.

Kaivoslakityöryhmä arvioi tuolloin perustelumuiustiossaan, että kullanhuhdontaan perustuneiden kaivosoikeuksien lakkauttamisella ei olisi yritysvaikutuksia. Perustelu oli jo silloin muiden perusteluiden tapaan valheellinen. Silti on raastavaa hoksata, että Suomen tämänhetkisessä suhdannekurjuudessa voisi olla toimiva tuotantoketju, jonka olisi jopa 600 prosenttia kannattavampaa kaivaa Lapin ekologissa poliittisessa kuplassa ja lakiesityksen pitkän ja tuskallisen valmistelujakson aikana vallinneessa talouden noususuhdanteessa läpiajetun kaivoslakimuutoksen aikoihin.

Tämän päivän kullan maailmanmarkkinahinnalla se kaivospiirien alueille jääneen inventoidun tuhannen kilon kultäerän arvo on varovaisestikin arvioiden 80 miljoonaa euroa. Ja se olisi sieltä ollut rikastettavissa käytännössä jo prosessissa olevilta rajatuilta alueilta.

Valistuneen arvion mukaan Lapin huhdontakullan vuosituotanto on Lemmenjoen ammattimaisen kullankaivun alasajon myötä pudonnut noin kolmasosaan aiemmasta, pyörien nykyään kymmenen kilon molemmin puolin.

Ilahduttavaa on, että muilla alueilla puolestaan ympäristöluvalaisen kaivun toimintametodit ja

tatsi kaikinensa ovat ehkä aavistuksen jämäköityneet aiempaan verrattuna. Kultaa kaivetaan hiukan ammattimaisemmalla otteella ja saadaan purkkiin myös aiempaa paremmalla prosentilla.

Ja loppujen lopuksi, kullan nykyhinnoilla niin lapiokaivajalla kuin konemiehelläkin on joka tapauksessa syksyllä kesän saalista punnittaessa 600 prosennattia parempi mieli kuin parikymmentä vuotta sitten.

No, eihän kullankaivaja elä pelkästä kullasta, kuten ei ihminenkään elä pelkästään leivästä.

Muistan, kuinka eräässä nimeltä mainitsemattomassa äytsissä kaivoi aikanaan kultaa keskivertoa luterilaista harmaata hapannaamaa hiukan iloluontoisempi ja värikkäämpi yhteenliittymä, joka ei elänyt pelkästään kullankaivusta eikä aina ihan leivästäkään. Olivat perustelleet tutuille nuorille poroelikeinonharjoittajille, että heillä on sen verran paremmat kultamaat, että ei tartte kaivaa kuin neljänä päivänä viikossa ja voi viettää vähän pidennetyt viikonloput.

Siellä tunturin päällä toiset joutuvat painamaan pitkää päivää kuutena päivänä viikossa. Ja sunnuntait vielä siihen päälle kirkkomoista etiäpäin.

MULLLIS

Minulla on vielä hetken aikaa uuden puheenjohtajan status. Ja koska uudelle puheenjohtajalle on sallittu vähän enemmän, niin haaveilen estottomasti Lapin Kullankaivajain Liitto ry:n parantetusta mallista.

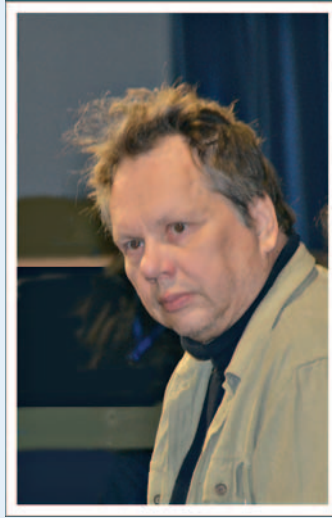
Lemmenjoella 75 vuotta sitten perustettu LKL oli se ensimmäinen versio. Sen toiminta hiipui aika nopeasti ja virisi jälleen 1970-luvulla versionumerolla 2. Kolmas versio liitosta syntyi, kun Kari Merenluoto laittoi kehittämismallin päälle ja nosti LKL:n toiminnan nykyiselle tasolle.

En ole sanomassa, että tässä nykyisessä versiossa olisi sinänsä mitään isoa vikaa. Mutta näen, että paremminkin asiat voisivat olla ja maailmakin on neljännesvuosisadassa muuttunut.

Niille, jotka sanovat, että hyvää ei kannata korjata, vastaan, että kyllä korjauksia kannattaa usein tehdä hieman ennen kuin on viimeinen pakko ja että vaihtavathan jotkut verhojakin, vaikka vanhat olisivat vielä ihan hyviä.

Liiton jäsenmäärä on kehittynyt tähän saakka hyvin, mutta nyt kasvu on pysähtynyt. Kasvun ei ole itsetarkoitus, mutta kun jäsenmäärämme kasvoi ja toimintatapamme kehittyivät, niin tapahtui hämmästyttävä ilmiö – poliitikot alkoivat kiinnostua huolistamme. Mitä enemmän meitä on, sen vahvempia me olemme.

Yli neljästätuhannesta jäsenestämme vain pieni osa on ak-

tiivisia kullankaivajia – ehkä noin kymmenesosa. Reilusti suurempi osa käyttää LKL:n palveluja ainakin silloin tällöin. Mielenkiintoista on, että suurin osa teistä on LKL:n jäseniä, koska haluatte olla ja maksatte jäsenmaksun, koska haluatte olla osa yhteisöämme ja tukea yhteisiä tavoitteitamme.

Aktiivisia kullankaivajia tuemme vääntäessämme parhaamme mukaan edunvalvonnassa. Olemme pärjänneet isoa ylivoimaa vastaan ihan kohtuullisesti, mutta jatkossa meidän täytyy olla aloitteellisempia.

Näin osittain siksi, että on mukavampi hyökätä kuin aina ottaa turpiin, mutta myös siksi, että vastapuolen ollessa aloitteellinen, olemme tuomittu hitaaseen näivetykseen silloinkin, kun kykenemme estämään isoimmat vääryydet. Täytyy muistaa, että vastustajamme ovat julkisilla varoilla hyvin rahoitettuja ja vahvistuneet vuosi vuodelta.

Tulevaisuuden LKL tarjoaa jäsenpalveluja käyttäville jäsenilleen entistä parempia etuja. Ottaisimmeko tavoitteeksi kymmenen eri jäsenpalstaa, niin että vähintään joka toinen vuosi tulee yksi uusi. Kaikilla paikoilla tulisi olla vähintään kelpo sauna ja Lemmenjoen palstoilla peräti kämppäilymahdollisuus.

Jäsenten kouluttamisessa laitamme uuden vaihteen silmään. Mitä ajattelisitte nykyisten foorumien lisäksi jokakesäisestä yleisöluennosta ja vaikkapa opastetusta retkeilystä kultamaiden geologisille tai historiallisille kohteille? Entäpä maistuisiko soppa ja infotilaisuus vaikkapa Iso-ojan kämpällä?

Uusi LKL tietenkin kommunikoi jäsenistönsä kanssa enemmän ja paremmin kuin tämä nykyinen. Tässä meidän jokaisen täytyy opetella uusia asioita. LKL tukee jatkossa kaikkia kullankai- vusta viestiviä ja rohkaisee jäsenistöään osallistumaan aineiston tuottamiseen ja keskusteluun.

Ja kuinka me palvelemme heitä, jotka eivät käytä palveluitamme, mutta jotka haluavat olla mukana? Se on yhtä aikaa hurjan yksinkertaista, mutta samalla kamalan vaikeaa: Lapin Kullankaivajain Liitto ry:n tulee toimia ja näkyä koko ajan niin, että meistä ja meidän toimistamme voi jokainen jäsen olla ylpeä.

Siinäpä sitä tavoitetta!

ANTTI PERONIUS

Lemmenjoen granaattien, Luoston ametistien ja Luumäen beryllien seuralaisina pienetkin hiput voivat olla koruhippuja.

TEKSTI JA KUVAT KULTASEPPÄ AARNE ALHONEN

Kultahipuista koruiksi

Valmistin vuosina 1976–2020 noin 50 000 korua Lemmenjoen kultahipuista. Parhaimmillaan hippu on luonnon muovaama koru tai korun osa, pienoisveistos. Siksi se on syytä säilyttää korussakin muokkaamattomana.

Lemmenjoen kultahiput ovat kiteytyneet kvartsikallion rakoihin noin kaksi miljardia

vuotta sitten. Vanhimmat hipun pintarakenteessa nähtävät kolot ovat tuolta ajalta. Kallioiden rapautuessa on kultahippu liikkunut ja joutunut erilaisten luonnontapahtumien takomaksi, valssaamaksi, hiomaksi ja kiillottamaksi. Lopuksi hippu on saanut pintaansa mikrokiteisen hienokultauksen.

Lemmenjoen kultahiput ovat muodoltaan suuresti vaihtelevia. Läheltä kiteytymispaik-

kaansa löytyvät hiput ovat säilyttäneet särmikkyytensä, jääkausien kuljetuksessa ja muussa kulutuksessa pyöristyneet taas ovat sileitä kuin rantakivet. Kaikkia välimuotoja tavataan. Hippu voi olla myös lankamainen tai litteä kuin paperinpala. Kauneimmat koruhiput löytyvät tunnettujen kultapurojen latvoilta, vedenjakaja-alueilta; luonto on hionut terävimmät särmät pois mutta säilyttänyt veistokselliset muodot.

Korunteko aloitetaan kuumentamalla hippu jännitysten purkamiseksi yli punahehkurajan ja kaasu- tai lyijysulkeumien paljastamiseksi. Keraamiset mineraalijäämät on liuotettava pois hapolla. Joskus harvoin löytyy hippuja, jotka ovat ruskean tai mustan kuoren peitossa; ilmeisesti raudan tai mangaanin värjäämiä, mutta väri liukenee typpihappoon. Juotostöiden jälkeen hipun himmeä hohto on palautettava kaliumsyaniidi-vetyperoksidikäsittelyllä. Tämän ”kemiallisen kiillotuksen” jälkeen hippua ei saa kiillottaa koneellisesti laikalla ja vahalla; mekaaninen kiillotus voi vahingoittaa kultahipun pintaa, joka heijastaa valoa ainutlaatuisella tavalla luoden samettimaisen pehmeän hohdon. Valmiissa korussa hipun himmeä matta ja riipuslenkin peilimäinen kiilto muodostavat hienon kontrastin.

Minkä kokoisia ovat koruhiput?

Kultaseppämestari **Juha Janger** kertoi arvostavansa korutuotannossani erityisesti sitä, että olin keksinyt pienillekin hipuille käyttöä ja näin nostanut alkutuotannon kannattavuutta. Riipuslenkillä varustetut 0,5–1 gramman hiput sellaisenaan tai jalokiviin liitettynä ovat näyttäviä kaulakoruja, mutta jo 0,05–0,1 grammaa painavista pikkuhipuista voi tehdä korvakoruja tai niitä voi kiinnittää linssihiotun korukiven pintaan. Kauneus on katsojan silmässä; rumaa hippua ei ole olemassakaan, mutta silti noin 10 prosenttia koruhipuista päättyy sulatuskuppiin liian hauraana; hippu voi puhdistuksen jälkeen hajota palasiksi, kun huokoista rakennetta sitonut savi on liuennut pois.

Lemmenjoen kultaryntäyksen vuosina

1950-luvulla kullankaivajat myivät muutamaa isomusta lukuun ottamatta isotkin hippunsa kultasepille kullan maailmanmarkkinahintaa alempaan hintaan, koska hippukulta on vajaa-pitoista ja sisältää epäpuhtauksia; sulatustappioita ja puhdistuskustannuksia syntyi. Vasta 1986 loin muutaman kullankaivajan ja korukauppiaan kanssa hippukorumarkkinat ja kirjoitin Raumalan kämpän pöydän ääressä lyijykynällä pahvinpalalle koruhippujen ostohinnaston:

1) keskipaino 0,2 g	(0,05–0,3 g)	180 mk/gramma
2) keskipaino 0,7 g	(0,3–1 g)	240 mk/gramma
3) keskipaino 2 g	(1–4 g)	340 mk/gramma
4) keskipaino 8 g	(4–10 g)	440 mk/gramma

Maailmanmarkkinanoteeraukseen perustuva puhtaan kullan grammahinta Suomessa oli noin 68 markkaa, joten kullankaivajat saivat koruhipuista moninkertaisesti enemmän.

Konekaivuu oli päässyt vauhtiin, ammattimiehet saivat isoja kultasaaliita, valuuttamarkkinat avautuivat ja kuumeinen ostovimma valtasi Kaunispään Huipun, jonne **Tapio Tammi** oli avannut Inarin Hopean sivuliikkeen ja palkannut myymälänhoitajaksi **Jarmo Lappalaisen**. Minä viilasin kultaa sormet verillä ja toimitin aikaansaannokseni Jarmon jaettavaksi. Vuonna 1987 korujeni vuosimyynti ylitti miljoonan markan rajan. Valitettavasti nämä miljoonavuodet päättyivät 1990-luvun talouslamaan. Kulutusjuhlat päättyivät ja markkinat pakottivat alentamaan korujenkin hintoja.

Koruhippujen ja sulatukseen menevän hienon kullan suhde vaihtelee eri kaivualueilla. **Raimo Kanamäki** kaivoi Puskun kaivospiiristäni 1990-luvulla 17 kiloa kultaa, josta koruihin päätyi hippuina arvioni mukaan noin kolmasosa eli kuutisen kiloa. Kirjoitin päiväkirjaani 11.8.1992 erittelyn 464 gramman kultakerän hippujen kokojakautumasta; koruhippujen osuus oli noin 37 prosenttia koko kultamäärästä.

Jos koruhipuiksi olisi kelpuutettu vain yli puoligrammaisat, olisi koruhippujen osuus ol-

Hieno ~ 60,- 10,- €

1986

KORUHIPPUT		
0. SEKOL. AARPO		17,- € / 100,-
1. KESKIPAINO 0,2 g (0,05 - 0,3)		30,- € / 180,-
2. KESKIPAINO 0,7 g (0,3 - 1)		40,- € / 240,-
3. KESKIPAINO 1 g (1 - 4)		60,- € / 340,-
4. KESKIPAINO 8 g (4 - 10)		75,- € / 440,-
5. ISOMUKISET SOUVAN ERIKOKOIN (> 10)		90,- € (540,-) 10 - 20 g

Raumalan kämpässä 1986 pahuinpalalle kirjoitettu koruhippujen ostohinnasto. Eurohinnat merkitty punakynällä 1999.

11.8-92

JOKA PÄIVÄ SATAN SAATANA! TILASINNE REINO HUHTANELLAN
LENNÄTTÄMÄN REIDIT MARTTIJOKIPALVELTA IVALON HUHTAN
KELLO 12. SAAS NÄHDÄ ONKO LENTOKELSI. RÄHI
ANTOI MEILLE KULTA. JALANEN SOPIMUKSEN NOJALLA
ALKUELEIN OSUUTENNE ON:

284 g	Hieno	ä 55,-	15620,-
124 g	KORUHIPPU	ä 180,-	22320,-
26 g	---	ä 240,-	6240,-
14 g	---	ä 340,-	4760,-
16 g	---	ä 440,-	7040,-
<u>464 g</u>			<u>55980,-</u>

STUUTUN SAAMME SAMAN VERAN LISÄ, TAI ENEMMÄN.

Raumalan kämpän päiväkirjaan 11.8.1992 kirjoitettu parin ison montun kultahippujen kokojakautuma ja hinnoittelu. Sitten iski talouslama koruhippujen hintoihin.

lut vain 12 prosenttia koko kultamäärästä; 124 grammaa 180 markkaa/gramma mak-savasta koruhippukullasta oli-si pudonnut hienon kullan hintaluokkaan noin 50 mark-kaa/gramma; tappio siitä sat-sista olisi ollut kullankaivajal-le yli 16 000 markkaa, jos en olisi keksinyt korukäyttöä myös pikkuhipuille.

Vaikka hippukorujen te-keminen on jo vuosikymme-niä ollut leipätyötä, voi silti vieläkin toisinaan hämmästel-lä sitä hartautta ja kunnioi-tuksen tunnetta, joka valtaa mielen, kun pitää kädessään kaksi miljardia vuotta vanhaa luonnon mestariteosta, aitoa Lemmenjoen kultahippua. Ei siitä halua poistaa mitään eikä siihen halua lisätä mitään mikä ei korukäytön kannalta ole tarpeellista.

Aika ei pysähdy. Kulta-hippu on kokenut monenlai-sia muodonmuutoksia vuosi-miljoonien saatossa. Muutok-set kultasepän käsissä ovat sit-tenkin aika vähäisiä. Kulumi-nen jatkuu. Käytössä koru kiillottuu, naarmuuntuu ja vuosimiljoonien kuluessa ha-joaa pölyksi, joka laskeutuu maahan. Se on kuitenkin kul-tapölyä, joka suotuisissa olo-suhteissa kiteytyy jälleen hi-puiksi.

Ikuinen kierto jatkuu.

*Veera Aarnio
voitti Kullan
murut -sarjan
"Hippu3"
-kuvallaan
vuoden 2023
valokuva-
kilpailussa.*

LKL:n Valokuvakilpailu 2024

LAPIN KULLANKAIVAJAIN LIITTO JULKISTAA AVATUKSI
KAIKILLE AVOIMEN KULTAKUVAKISAN 2024.

Kultakuvakisan avulla pyritään saamaan liiton arkistoon laadukkaita ja todistusvoimaisia kuvia Lapin kullankaivuperinteestä. Samalla halutaan nostattaa innostusta ja harrastuneisuutta ainutlaatuisen Lapin kultaperinteemme taltioimiseen.

- Kilpailuaika päättyy 15.1.2025.
- Kultakuvakisa on kaikille avoin.
- Tekoälykuvat ja kuvien digitaalinen rakentelu on kielletty.
- Sarjojen parhaille on luvassa Lapin kultaa, muitakin palkitaan.

Valokuvakilpailun tulokset julkistetaan liiton Kultaseminaariristeilyllä 21.–23.2.2025.

Kilpailusarjoja on neljä:

- Kullan murut: kuvat kullasta
- Muu maailmankaikkeus: muut kullankaivun yhteydessä tehdyt mielenkiintoiset tai arvokkaat löydöt
- Työn kuva: kullankaivun eri työvaiheet
- Kullankaivaja kotonaan: kultaleirin joka päiväisestä arjesta ja muista legendaarisista episodeista kertovat kuvat

Kuvat tulee toimittaa riittävän korkearesoluutioisina digikuvina LKL:n sähköpostiin info@kullankaivajat.fi. Viestin otsikkona ”Valokuvakilpailu 2024” ja saateviestissä kerrottuna kuvaaja sekä mihin sarjoihin lähetetyt kuvat osallistuvat.

Kilpailukuvia ei palauteta, vaan ne säilytetään liiton arkistossa, jossa ne ovat LKL ry:n käytettävissä kuvaajan nimi mainitsemalla.

Kari ja Sirkka Merenuoto Ruitun kämppässä portailla.

Siinä sitä **KULTAA** on!

“**S**e oli niin helevetin kovaa se maa, kun sitä hakattiin hakulla ja kangella. Pari tuntiakohan siinä rännitettiin, kun **Pihlajamäen Heikki** tuli ja sanoi että katoetaanpa. Rihloissahan oli tuollainen varttigramman hippu. Ihmettelin, että vaikka tuota maata ei kukaan ole ikinä koskenut, niin siinä sitä kultaa on. Kultaa ei ole kukaan muu sinne laittanut, kuin mitä yläkerran isäntä on sitä sinne lirutellut.”

Näin muistelee **Kari Merenuoto** ensimmäistä reissuaan kultamaille pian ilmestyvässä elämäkerrassaan *Taistelu Lemmenjoen kullasta – Kari ja Sirkka Merenuodon tarina*. Elettiin 1970-luvun alkua. **Sirkka** ja Kari olivat vielä tuore aviopari, joka oli tullut käymään kylässä Pihlajamäen Heikillä Miessinmaalla.

Kultakuume ei Kariin vielä tuolla reissulla tarttunut. Vuosikymmen kului, kunnes Kari päätti kokeilla, mitä kullankaivulla olisi hänelle annettavanaan. Kolmesta ensimmäisestä Lemmenjoen kesästä tuli Karille lapiokaivun korkeakoulu. Oppia tuoreelle kultamiehelle tuli

Raumalan Nipalta Ruihtulla.

Merkit kullankaivajan uralle olivat tuolloin hyvät: kullan hinta nousi, ja kaivutekniikassa otettiin kunnon kehitysloikka:

”Tuon ajan traktorikaivurit olivat teholtaan aivan toista luokkaa kuin 1950-luvun kaivinkoneet, jotka olivat vielä vajereilla toimivia. Traktorikaivurit toimivat hydraulikaalla, ja silloin tuntui, että kaivuun riittää pienikin kone. Niinhän se riittikin, kun toimittiin matalissa maissa”, muistelee Kari.

Ja siitä se lähti: ensin mies hankki Nuffield Universal Three -traktorikaivurin, sitten oli vuorossa kaivinkone Ara E3. Araa seurasi Lännen C8-4 yhdistelmäkaivuri, jonka voimin kultasaaliit kasvoivat grammoista kiloihin.

Seuraava hankinta oli Komatsu PC 210 LC3. Miessi ja Komatsu opettivat Karille kullankonekaivun. Kirjassa hän kertoo avoimesti siitä, mitä tuli tehtyä oikein ja mitä olisi ehkä pitänyt tehdä toisin. Mitä vuodet kultamailla opettivat ja mitä antoivat, millaisia olivat kultamaat Miessillä, Ruihtulla ja Puskulla. Karilta eivät ideat konekaivun kanssa ole loppuneet

vieläkään, ja kirjan sivuilla hän kertoo myös, millaisia mahdollisuuksia irtokullan kaivulla vielä olisi edessään.

1990-luvun alussa Sirkka lopetti päivätyönsä pankissa ja siirtyi Karin luo Lemmenjoelle. Hän vaskasi, hoiti taloutta ja eli miehensä rinnalla kullankaivajan elämän. Sirkka myös valokuvasi ja piti päiväkirjaa kultamaiden taustamista.

Taistelu Lemmenjoen kullasta kertoo Sirkkan ja Karin tarinan, mutta se kertoo myös koneellisen kullankaivun kehityksestä ja Miesinmaan konekaivajien arjesta. Sivuilla vilahtelee taajaan tuttuja ja tuntemattomia kultamaiden kulkijoita ja kaivajia. Kirja kertoo lisäksi 1980-luvun lopulla alkaneiden kultataisteluiden taustoista ja kirjan sivuilla päästään

Taistelu Lemmenjoen kullasta – Kari ja Sirkka Merenluodon tarina. Ilmestyy 15. marraskuuta.

Kirja on kovakantinen ja siinä on 360 sivua. Kustantaja: Korpikustannus, painopaikka: Kirjapaino Book-cover Oy, Seinäjoki.

Kirja on ennakkomyynnissä netissä osoitteessa: www.taistelulemmenjoenkullasta.fi

Ohjehinta 31,20 eur + postikulut.

päähenkilön mukana ensi kertaa kultataisteluiden kulisseihiin. Tarina kertoo myös, kuka tuikasi tulen siihen sytytyslankaan, joka loppuun palaessaan räjäytti Lemmenjoen ruutitynnyrin ja sytytti Lemmenjoen kultataistelut.

Taistelu Lemmenjoen kullasta -kirjan on kirjoittanut Lemmenjoen lapiokaivaja **Ilmari A. Kankaala**.

Kultaseminaari 2025

21.-23.2.2025

Viking Line M/S Gabriella
Helsinki - Tukholma - Helsinki

Lämpimästi tervetuloa Kultaseminaariin 2025, teemana "Kilpavaskaus ja kullanhuhdonta kilpailut"

Perjantaina ohjelmassa on jälleen kerran kattava ja paljon ajankohtaista asiaa sisältävä seminaari. Lauantaina kultaseminaarissa jatketaan kullanhuhdontakilpailuiden 50v muisteluita. Aiheina ovat mm. kilpailujen historia ja vaskaustekniikka sekä perinteiset kultakisat.

Lämpimästi tervetuloa mukaan!
Seminaaripuheenjohtaja Tapio Soukka

Varaathan ajankohdan jo kalenteristasi!
Tarkempi ohjelma julkaistaan myöhemmin ja ilmoittautumisia alamme ottamaan vastaan joulukuussa.

Risteilyllä nähdään!

Matkajärjestelyistä vastaa Jutta Vehviläinen
jutta.vehvilainen@gmail.com 0407279309

Paulaharju-luentosarja ja kävelyjalkapalloa Lemmenjoella

Teatteriohjaaja-kirjailija Juha Hurme järjesti syyskuun puolivälissä yhteistyössä Lapin kirjallisuusseuran ja Lapin Kullankaivajain Liiton kanssa Samuli Paulaharju -luentosarjan Lemmenjoen kulta-alueen Jäkäläpään ja Martiniiskonpalon erämaakirjastoilla.

Juha Hurme luennoi Paulaharjusta Jäkäläpäällä.

Kulttuurin tuominen erämaahan ei ole Hurmeelle uutta. Hän johti vuosina 2014–2019 erämaateatteri Operaatio Paulaharjua, joka esitti elokuisin **Samuli Paulaharjun** novelleja Hurmeen dramatisoimina ja ohjaamina kuudessa Lapin erämaakohdeissa.

Luentosarjassaan Hurme kertoi väkevästi ja innostavasti kuirikkalaislähtöisen Samuli Paulaharjun (1875–1944) elämästä ja kansatieteellisistä keruumatkoista. Itseoppineena perinteenkerääjänä Paulaharju ramusi toisen vaimonsa **Jennyn** kanssa neljäkymmenen vuoden ajan kaikki

kesälomansa keräysmatkoilla eri puolilla Suomea, Karjalaa ja Pohjoiskalottia. Aineistosta syntyi 21 kirjaa ja yli 500 lehtiartikkelia.

Retkien tuloksena syntyneet Paulaharjun

Ami Telilä ja Kari Holmberg kuuntelemassa Juha Hurmeen luentoa.

kymmenkunta kansatieteellistä Lappi-kirjaa kattavat koko Kalottialueen eli myös Norjan, Ruotsin ja Venäjän Lapin. Niissä hän viime hetkellä pelasti unohdukselta valtavan määrän aineellista ja henkistä pohjoisen perinnettä saamelaisilta sekä suomen- ja muunkielisiltä pohjoisen asujaimilta. Paulaharjun ote on Hurmeen mukaan alkuperäisväestöä ja arktista luontoa kunnioittava.

”Lappi on ollut Paulaharjun aikana maailman syrjäisimpiä kolkkia. Teoksissa kuvataan elämänmuotoa, jota ei enää ole. Vanha elämä Lapissa ammuttiin, poltettiin ja räjäytettiin, ja tämän päälle vielä saamen kielen puhumista karsittiin”, tiivistä Hurme Jäkäläpään kulttuurikeskuksen luennollaan sen merkitystä, että Paulaharjun keräysmatkat ajoittuivat sotien väliseen aikaan. Hän totesi, että Lemmenjoen kultaryntäykseen Paulaharju olisi ehdottomasti tullut perehtymään, ellei olisi kuollut juuri ennen sen alkua.

Hurme pitää Paulaharjun teoksia samalla parhaina erävarusteina pohjoiseen suunnattaessa.

Hän kuvaili selkeän omakohtaisesti asiaan perehtyneenä sitä, kuinka raskaita ja vaivalloisia Paulaharjun keruumatkat tietömissä erämaissa aikanaan olivat olleet. Matkat kestivät kuukausia, mutta Paulaharju omisti elämänsä keruutyölle, jopa perheensä kustannuksella. Talvikuukaudet hän työsti aineistojaan puhtaaksi.

Paulaharju näyttäsikin sairastaneen domofobiaa eli patologista kotona olemisen pelkoa tai pakonomaista tarvetta kotoa poislähtemiseen, mikä on tottaa vastakohta maailmanlaajuisiksi ilmiöksi varsinkin korona-aikana nousseelle hyggeilylle, joka taas on

alun perin tanskalainen käsite, tarkoittaen viihtyisää ja kodikasta tunnelmaa joko yksin nautiskellen tai yhdessä muiden ihmisten kanssa.

Hurmeen mukaan kullankaivajat tuntuvat olevan tässä Paulaharjun hengenheimolaisia.

Jäkäläpään kulttuurikeskuksessa Hurmeen Paulaharju-luento oli seuraamassa 23 henkilöä, joista noin puolet oli **Karvosen Akin** valtuukselle kullankaivuekskursiolle suunnistaneita kittiläläisiä eräopasopiskelijoita.

Seitsemän kilometrin siirtyä seuraavalle luennolle Martiniiskonpalon sivukirjastolle ehtimiseksi suoritettiin munaravia. Erityiskunnamaininnan ja virtuaalisen Jenny Paulaharju-diplomin saa raskaan rinkan kanssa vaeltanut Lapin Kansan toimittaja **Katja Palmqvist**, jolla oli jo pohjilla aamullinen 13 kilometrin täyspakkausmarssi jokivarresta Jäkäläpään kulttuurikeskukseen, ja joka siitä huolimatta uutisoi artikkelissaan luentosarjasta, liitosta ja Lapin kultaperinteestä positiiviseen sävyyn.

Martiniiskonpalolla oli jo paikalla suurin piirtein kaikki vielä tunturissa sinnitelleet alueen kullankaivajat. Luentosarjan päätteeksi saatiinkin aikaan itse Hurmeen kansainvälisin säännöin tuomaroima kävelyjalkapallo-ottelu Kullankaivajat vs. Turistit, joka päättyi reiluun 6–7 tasapeliin.

Juha Hurme avasi uuden vieraskirjan Jäkäläpään kulttuurikeskuksen käyttöön.

Kävelyjalkapallokentän valmistelu Martiniiskonpalolla.

Esa Pylväs kuuntelemassa luentoa Martiniiskonpalolla.

Hurme kiitteli kaikkia hienosta ottelusta ja arveli varsinkin Kullankaivajien joukkueessa hattutempun tehneen Anssi Puikkosen maalikimaran päätyvän illan Urheiluruudun koosteseen.

Pääluennoitsija Hurme antoi luentosarjassaan hienosti ilmatilaa Lapin Kullankaivajain Liitolle ja kullankaivulle, ja puheenvuoroissaan liiton toiminnanjohtaja **Kai J. Rantanen** propagoikin voimakkaasti Lapin kullankaivuperinteen arvon ja jatkuvuuden puolesta.

Kävelyjalkapallo-ottelun lopputervehdysten päätteeksi kajautettiin tunturin laelta viisinkertainen "Hei"-huuto seuraavana päivänä 75 vuotta täyttävälle Lapin Kullankaivajain Liitolle.

Aarne Alhosen koru "Rhododendron Lapponicum".

Korulahjoitus liitolle

“**V**anha sotaratsu” – Lemmenjoen kullankaivaja jo vuodesta 1974 ja Lemmenjoki-korusarjan luojajumala – kultaseppä **Aarne “Arska” Alhonen** otti kaivukauden loppupuolella yhteyttä liiton toimistolle ja puheenjohtaja **Antti Peroniukseen**.

Kultaseppän hommista joitakin vuosia siten eläkkeelle jäänyt Arska oli käynyt läpi vanhoja varastojaan, ja siirtänyt syrjään reilun parinkymmenen korun satsin. Ne hän halusi lahjoittaa Lapin Kullankaivajain Liitolle.

Arska totesi lahjoituksen olevan hänen osuutensa talkootyöhön, josta on lintsannut 50 vuotta; Arskan ensimmäinen kesä Lemmenjoen kultamailla oli todellakin 1974 – eikä hän

ole muistinsa mukaan kertaakaan sinä aikana osallistunut liiton yhteisiin rientoihin.

Liitto kiittää Arskaa lahjoituksesta – semminkin kun hän edelleen näkee vaivan aktiivisesti jakaa näkemyksiään ja kokemuksiaan tässäkin Prospäkkärissä sekä sosiaalisen median kanavilla kaikille Lapin kullankaivun ja kultahippujen jalostamisen historiasta kiinnostuneille.

Lahjoituksena saatuja koruja tullaan käyttämään liiton hallituksen päätöksellä esim. huomionosoituksina kullankaivajien ja kullankaivun eteen tehneille tahoille, palkintoina joistakin ansiokkaista teoista sekä mahdollisesti palkintoina erilaisissa kilpailuissa tai varainkeruutilaisuuksissa.

Korun esikuva, Lapinalppiruusu.

Arska ja Sirkka-Liisa Raumalan kämpällä Puskulla elokuussa 2012.

Alhoret tunturissa syksyllä 2004.

Rautaiset kiviherrat

Geologian tutkimuskeskus on suorittanut valtavan ja arvokkaan työn Suomen kallioperän kartoituksessa. Tutkimuskeskuksen nimi oli 1900-luvun vaiheessa Geologinen komisioni. Sen geologit kulkivat Lapissa suorittaen tutkimustyötään, jossa he olivat maailman kärkiluokkaa.

Mutta ei ainoastaan ammattitaito, heidän työnsä vaati rautaista kuntoa. Etäisyydet olivat pitkiä ja olosuhteet äärimmäisen karuja. Täy-

tyi selviytyä erämaassa. Tehdä työtään säässä kuin säässä ja tulla toimeen paikallisen väestön kanssa. Kansa nimesi tutkijat Kiviherroiksi.

Se oli kunnianimitys, jonka Geologisen komisionin miehet olivat ansainneet, kuten nykysenkin Geologian tutkimuskeskuksen henkilöstö.

Oheinen geologi **Arvid Pönnelinin** päiväkirja antaa oivallisen kuvauksen hänen tekevästään työstä ja matkoista, jotka hän teki Ylä-Lapissa.

Päiväkirja on pidetty geologisilla tutkimuksilla Sodankylän ja Inarin pitäjässä kesällä vuonna 1902, tehnyt: Arvid Pönnelin.

MATKA JA KULKUSUUNNAT:

KESÄKUU	7.–8.6.	Matka Helsingistä rautateitse Ouluun.	19.6.	Samoin Utsamonniskasta Ukkolaan (sadetta).
	9.6.	Matka Oulusta meritse Kemiin.	20.6.	Samoin Ukkolasta Wuotsoon.
	10.6.	Matka Kemistä maanteitse Romssiin (sadetta).	21.6.	Samoin Wuotsosta Muteniaan (sadetta).
	11.6.	Matka Romssista Kunnariin (sadetta)	22.6.	Sunnuntai (muonitusta y.m.)
	12.6.	Matka Kunnarista Wikajärvelle (sadetta).	23.6.	Matka Muteniasta Riestoon.
	13.6.	Matka Wikajärveltä Wuojärvelle (sadetta).	24.–26.6.	Samoin Riestosta Kopsusjärvelle (24. ja 25. päiv. sadetta).
	14.6.	Matka Wuojärveltä Sodankylän kirkolle.	27.6.	Retkeily Kopsuspään tuntureilla (sadetta)
	15.6.	Sunnuntai	28.6.	Matka Kopsusjärveltä Laanilauttaselle (sadetta).
	16.6.	Kaikenlaisia varustuksia (sadetta).	29.6.	Sunnuntai. Retkeilyjä kultakentillä (sadetta).
	17.6.	Matka Sodankylän kirkolta Ollilaan (sadetta).	30.6.	Retkeilyä kultakentillä.
	18.6.	Samoin Ollilasta Utsamonniskaan (sadetta).		

HEINÄKUU

1.7.	Samoin ja palattu leiriin Kopsusjärvelle (sadetta).	16.7.	Leiri muutettu kantaen Hammaskuruun (sadetta).
2.7.	Rankkasadetta kaiken päivää (karttapiirustusta).	17.7.	Retkeily E-päin (sadetta).
3.7.	Toimitettu magneettometriä utkimuksia Kopsusjärven W-puolella (sadetta).	18.7.	Retkeily N-päin, joka päättyi vasta seuraavana aamuna klo 4.
4.7.	Osa leiristä muutettu Tuiskujoen suuhun (sadetta).	19.7.	Uuvuksissa ja huonovointisena (myrskyä).
5.7.	Matka Kopsusjärveltä Walkiasilmän vaaraan (sadetta).	20.7.	Rajua myrskyä ja sadetta.
6.7.	Samoin Walkiasilmän vaarasta Riestoon (sunnuntai, sadetta).	21.7.	Yhtäjaksoista rankkasadetta.
7.7.	Riestosta Woijesuoppumaahan (sadetta).	22.7.	Matka Vongoiwanjoen suuhun (sadetta).
8.7.	Woijesuoppumaasta Kopsusvaaran kohdalle (sadetta).	23.7.	Retkeily N-päin (vähän sadetta).
9.–10.7.	Kopsusvaaran kohdalta Ampukankaalle (sadetta).	24.7.	Leiri muutettu Auhtjoen suuhun ja retkeily Jaurijoen varrella (vähän sadetta).
11.7.	Retkeily Ampupäillä (sadetta).	25.7.	Retkeily Talkkunaoaiville
12.7.	Retkeily Kopsusvaaralle ja Kopsuskuusikolle (sadetta).	26.7.	Palattu Hammaskuruun (sadetta).
13.7.	Sunnuntai (myrskyä ja sadetta).	27.7.	Sunnuntai (sadetta).
14.–15.7.	Matka Ampukankaalta Wuolevin maahan (sadetta).	28.7.	Nivelleerausta Masakuopvaaralla (sadetta).
		29.7.	Samoin (sadetta).
		30.7.	Palattu veneille Wuolevinmailla (sadetta).
		31.7.	Matka Korvaseen (ukkosta ja rankkaa sadetta).

ELOKUU

1.8.	Kaikenlaisia sisältöitä (sateista).	16.8.	Samoin Hangasjoella (sadetta).
2.8.	Saanut määräyksen lähteä kultakentille, jonka vuoksi matka-varustuksia.	17.8.	Sunnuntai (vähän sadetta).
3.8.	Matka Korvasesta Riestoon (sunnuntai).	18.8.	Ulkotöitä Harrijojalla ja Laanilauttasella (sadetta).
4.8.	Samoin Riestosta Wuotsoon (ukkosta ja sadetta).	19.8.	Matka Laanilasta Palsiin.
5.8.	Samoin Wuotosta Purnumukkaan.	20.8.	Ulkotöitä Palsin ojalla, jonka ehkäisi lankeamisen aiheuttama loukkaus.
6.8.	Samoin Purnumukasta Laanilaan.	21.8.	Ulkotöitä Palopirtinjojalla Hellberginjojalla ja Palsinjojalla.
7.8.	Yhtäjaksoista rankkaa sadetta (laboratoriotutkimuksia).	22.8.	Samoin Palsinjojalla (rankkaa sadetta).
8.8.	Aamupäivä rankkaa sadetta. Iltapuolella otettu valokuvia kultamailta.	23.8.	Matka Palsista Mobergiin.
9.8.	Walokuvausta kultamailla.	24.8.	Sunnuntai.
10.8.	Sunnuntai.	25.8.	Odotettu järjestysmiehes Maunua, joka oli lupautunut apumieheksi ulkotöissä. Hän saapui vasta illalla Kultalasta (sisätöitä).
11.8.	Karttapiirustusta (rankkaa sadetta).	26.8.	Ulkotöitä Sotajoen suupuolella.
12.8.	Karttapiirustusta.	27.8.	Samoin.
13.8.	Samoin.	28.8.	Samoin Wuujeurilla.
14.8.	Ulkotöitä (huuhtomoinen kartoittamista ja profiilien ottoa) Laanilauttasella (sadetta).	29.8.	Samoin Sotajoen latvapuolella.
15.8.	Ulkotöitä Luttojoella.	30.8.	Samoin Pahaojalla.
		31.8.	Sunnuntai.

1.9.	Matka Mobergista Ruikkaan.	14.9.	Sunnuntai (kaikenlaisia toimia retkikuntaa koskevissa asioissa Sodankylän kirkolla) (sadetta).
2.9.	Kaikenlaisia sisätöitä ja otettu profiili livalon laaksosta.	15.9.	Matka Sodankylän kirkolta Onnelaan.
3.9.	Ulkotöitä livalolla (sadetta).	16.9.	Samoin Onnelasta Wikajärvelle (sadetta).
4.9.	Samoin.	17.9.	Samoin Wikajärveltä Kunnariin (sadetta).
5.9.	Samoin (sadetta).	18.9.	Samoin Kunnarista Saareen (sadetta).
6.9.	Matka Ruikasta Kultalaan (sadetta).	19.9.	Samoin Saaresta Rantamaulaan (lumisadetta).
7.9.	Ulkotöitä livalolla (sunnuntai, sadetta).	20.9.	Samoin Rantamaulasta Kemiin.
8.9.	Samoin (sadetta).	21.9.	Sunnuntai (odotettu höyrylaivaa).
9.9.	Ulkotöitä ja matka Kultalasta Törmäseen.	22.9.	Matka Kemistä Ouluun.
10.9.	Matka Törmäsestä Laanilaan.	23.–24.9.	Samoin Oulusta Helsinkiin.
11.9.	Samoin Purnumukkaan (lumi- ja vesisadetta).		
12.9.	Samoin Peuraniemeen (lumi- ja vesisadetta).		
13.9.	Samoin Sodankylän kirkolle (sadetta).		

Päiväkirjamerkinnoista selviää, että kesä 1902 oli erittäin sateinen. Vettä ja räntää oli tullut lähes 60 päivänä. Luntakin satanut. Geologit olivat Rautaisia Kiviherroja, jotka eivät olleet ruosteessa.

Viereisen sivun karttaote on Pohjois-Suomen vuonna 1898 julkaistusta kartasta kuvaa parhaiten ajankohtaa, jolloin Pönnelin suoritti matkansa. Karttaan merkitsemätön, päivä-

kirjassa mainittu Laanilauttanen on Prospektorkultayhtiön vuonna 1902 rakennuttama tukikohta, josta tuli yhtiön lopetettua toimintansa Laanilan majatalo. Se tuhoutui Lapin sodassa ja nykyisin sen kohdalla on Metsäntutkimuslaitoksen tukikohta.

Lähde:

Pentti Karhusen Pönnelinin päiväkirjakopiot.

MYYDÄÄN KULLANHUHDONTALUPA

Myytävänä Lemmenjoen Jäkälä-äytsillä Pohjoiskurun suussa kullanhuhdonta-alue 2 ha, kämpä, sauna, varasto, wc ja kaivuvälineet. Lupa voimassa vieä 7 vuotta.

Puh. 040 524 2645

Liisa Talvio-Hakalan tuhkauurna Pyrkyreitten palstalle

Kullankaivaja **Liisa Hakala-Talvion** (13.9. 1936–30.8.2024) uurna siunattiin Inarin kirkossa ja kätettiin maan poveen Pyrkyreitten palstalle kauniissa syysäässä 12.10.2024. Liisan uurna laskettiin 19.3.1991 kuolleen ja Pyrkyreitten palstalle haudatun miehensä **Pekka Talvion** hautakumpuun.

Pekka ja Liisa tulivat Palsiojan sivupuron Elsaajan suulle kaivamaan kultaa kesällä 1976. Talvisin pariskunta kulki töissä Pohjois-Norjan kalatehtailla ja kesät he kaivoivat kultaa Palsilla vuoteen 1988 saakka. Yhdessä he ehtivät hankkia luontaiselinkeinotilan Sarvinientien varteen Inarijärven rantaan. Suunniteltu ammattikalastajayrittäjäys katkesi Pekan kuolemaan ja Liisa perusti Inarijärven rannalle oman puutarhayrityksen.

Liisa vastasikin siitä eteenpäin Pekan ja parin muun Pyrkyreitten palstalle haudatun tutun Palsin kaivajan hautojen kesäaikaisesta kukituksesta ja hoidosta sekä **Ranta-Marin** tyttären **Seijan** kustantamana **Heikki Kokon**, isänsä **Aaron** ja parin muun kaivajan hautojen hoidosta.

Loppujen Pyrkyreitten palstan hautojen hoidosta ja kukituksesta tuli Lapin Kullankaivajain Liitolle kunniatehtävä, kun niiden hoito **Kari Merenluodon** puheenjohtajakaudella vuonna 2002 otettiin liiton kustannettavaksi Liisalta pyydetyn tarjouksen perusteella.

Liisa jäi puutarhurin hommistaan eläkkeelle 80-vuotiaana ja siirsi muun muassa Pyrkyreitten palstan kukituksen ja hoidon **Reijo Oikariselle** ja **Marja Peltola-Oikariselle**, mikä osaltaan johti Ivalon Taimituvan perustamiseen. Samalla koko Pyrkyreitten palstan hoito siirtyi liiton järjestettäväksi.

Liisan omaiset olivat järjestäneet Inariin

Isoäitinsä uurnan Pyrkyreitten palstalle laskee Liisan tyttären poika.

kauniin muistotilaisuuden. Se oli Pyrkyreitten palstalla ehkä vaikuttavin sitten **Korhosen Yrjön** hautajaisten. Liisan veljen tytär **Elina Hakala** esitti kirkossa ja myöhemmin seurakuntatalon muistotilaisuudessa kappaleet *Syyslaulu* ja *Elämälle kiitos* niin sielukkaasti, että **Luhdan Vesa** joutui hillitsemään itseään, ettei olisi puhjennut aplodeihin kesken kirkonmenon ja kirkkoherra **Tuomo Huuskokin** näytti esityksestä silmät ummessa nauttivan.

Kullankaivajia, Pyrkyreitten palstaa ja yhteistä liittoamme muistettiin tilaisuudessa paljonkin.

... ja tärkeintä on sydämemme ääntä noudattaa ja kaikkemme toisillemme antaa.

Tove Jansson

Merkkipäivät

**Ensiparkaisusta
alkanut pitkä maraton.**

**Etappivoitostanne onnitellen,
Lapin Kullankaivajain Liitto ry**

80 v.

11.5. Tage Laxström, Kronoby

75 v.

4.12. Jukka Hokkanen, Helsinki
28.12. Pentti Hongisto, Kauhajoki

70 v.

16.6. Tor Kosonen, Kontioniemi
5.10. Esa Rautiainen, Rovaniemi

65 v.

7.4. Kai Reunanen, Ryttylä
22.10. Niilo Haataja, Vuolijoki
7.11. Matti Niskanen, Honkaranta

60 v.

23.8. Ari Nissilä, Kutturantie Inari
20.11. Ari Paunonen, Helsinki
21.11. Petri Kosonen, Turku
2.12. Heikki Purhonen, Kuopio
12.12. Vesa Aaltonen, Orimattila
13.12. Keijo Salmivaara, Kuopio

50 v.

10.9. Marc Burwig, Königstein
im Taunus, Saksa
4.12. Jani Jussila, Laihia
8.12. Eija Siirtola, Tynkä

Muistamme

**Tankavaaran Kultakylän
emeritus isäntä**

Kauko Launonen

s. 25.5.1939, k. 21.9.2024.

**Prospäkkäri muistelee Kaukoa
lähemmin seuraavassa
numerossa.**

UUTUUS

KULTAPURO-muki

**KULTAPURO-mukista juomat maistuvat
ja tuovat mieleen Lapin kultamaat
ja puron solinan.**

Kultahiput Sotajoelta ja Lemmeltä, purokuva
Laaniojalta. Tilaa heti, lähetämme myös
kultamailla. Hinta 14,50 €.

**Kultahiput ja -hippukorut
sekä Lappi-kirjallisuutta.**

Hippukulta www.hippukulta.fi
KERAVA 0405454833 Raimo Niemelä

.5362

Garrettilla löydät kultaa!

ETSI KULTA, JOKA MUILLA LAITTEILLA JÄÄ LÖYTYMÄTTÄ

Päätöksesi on sinun, kun teet valintaa sopivasta etsimestä. *Garrett GM24k* on korkeataajuinen VLF-ilmaisim, joka on suunniteltu pienikokoisten kultahippujen etsimiseen. Uudelleenladattavassa *Axiom* -ilmaisimessa yhdistyvät viimeisin PI-teknologia, kehittynyt maahäiriön poisto, keveys ja käyttömukavuus, herkkyys ja EMI-häiriönsuodatus.

AXIOM

GARRETT
GOLDMASTER 24k

GARRETT